

РОЗГЛЯД СУДОМ СПРАВ ПРО ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТУ НАРОДЖЕННЯ АБО СМЕРТІ ОСОБИ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИЙ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Слід зазначити, що встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України є особливою справою, що була включена в ЦПК відповідно до Закону України «Про внесення змін до ЦПК України щодо встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України від 4 лютого 2016 року. В даній справі встановлюється факт народження або смерті, оскільки сам юридичний факт (подія) народження (смерті) вже мав місце, але з ускладненням процедури державної реєстрації такого акту громадянського стану не можна здійснити його юридичне закріплення.

Згідно Інформаційного листу Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ «Про застосування положень статті 257-1 Цивільного процесуального кодексу України» (далі – Інформаційний лист) від 15 квітня 2016 року і змісту частини першої статті 257-1 ЦПК України (втратила чинність, діюча ч. 1 ст. 317 ЦПК) вбачається, що законодавець, надаючи заявникові право вибору, до якого суду звернутись із відповідною заявою, виходив насамперед з інтересів заявника. Саме тому в цій нормі чітко визначені умови її застосування: заява про встановлення факту народження особи на тимчасово окупованій території України може бути подана до будь-якого суду за межами окупованої території України незалежно від місця проживання заявника. При цьому таке право заявника не ставиться в залежність від того, знаходиться місце проживання заявника на тимчасово окупованій території України чи за межами такої території [1].

Згідно Інструкції з Роз'яснення процедури отримання свідоцтва про народження дитини, яка народилася на непідконтрольній уряду України території для отримання свідоцтва про народження дитини, яка народилася на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України (АР Крим, м. Севастополь та окремі райони Луганської та Донецької областей), необхідно:

– отримати на непідконтрольній Уряду України території документи що підтверджують факт народження дитини, попри те,

що вони не відповідають установленій законодавством України формі та вимогам та не визнаються Україною;

- звернутися, незалежно від місця проживання заявника, до будь-якого відділу державної реєстрації актів цивільного стану в межах території, підконтрольній Уряду України та отримати письмову відмову у державній реєстрації народження, яка має бути використана під час підготовки заяви до суду про встановлення факту народження;

- подати до будь-якого суду на підконтрольній Уряду України території (бажано за місцем знаходження відділу державної реєстрації актів цивільного стану, який надав відмову у державній реєстрації народження) заяву про встановлення факту народження дитини, а разом з нею подати раніше отримані документи (свідцтво про народження, яке видане «ДНР» або ЛНР», медичні документи, відмову у реєстрації народження та оригінал квитанції про сплату судового збору.

Для отримання свідоцтва про смерть, яка сталася на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України (АР Крим, м. Севастополь та окремі райони Луганської та Донецької областей), необхідно:

- отримати на непідконтрольній Уряду Україні території документи що підтверджують факт смерті особи (у тому числі медичні), попри те, що вони не відповідають установленій законодавством України формі та вимогам та не визнаються Україною;

- звернутися за місцем проживання (перебування) заявника до відділу державної реєстрації актів цивільного стану в межах території, підконтрольній Уряду України та отримати письмову відмову у державній реєстрації смерті особи, яка має бути використана при підготовці заяви до суду про встановлення факту смерті особи;

- подати до суду за місцем проживання (перебування) заявника на підконтрольній Уряду України території заяву про встановлення факту смерті особи, а разом з нею подати раніше отримані документи (свідцтво про смерть, яке видане «ДНР» або

- «ЛНР», медичні документи, відмову у державній реєстрації смерті особи та оригінал квитанції про сплату судового збору у розмірі 352 грн 40 коп. (такий розмір судового збору встановлений тільки до 31 грудня 2018 року).

Список використаних джерел:

1. Інформаційний лист Вишого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ «Про застосування положень статті 257-1 Цивільного процесуального кодексу України» від 15 квітня 2016 року. Офіційний сайт Новокаховського суду Херсонської області. – Режим доступу: https://nkm.ks.court.gov.ua/sud2117/gromadyanam/fact_occupied/.